

Inhoudsopgave

Colofon

5e jaargang, aflevering 2, 1996

Het Tijdschrift voor Waterstaats-
geschiedenis is een uitgave van de
Vereniging voor Waterstaats-
geschiedenis en verschijnt tweemaal
per jaar.

REDACTIE:

drs P.J.E.M. van Dam,
dr L.A.M. Giebels,
drs A.P. de Klerk,
dr J.A.E. Kuys,
ir J.J. Pilon,
drs A. Stapel,
drs Chr. Streefkerk,
drs W. Wolters.

ADVIESRAAD:

prof. dr C. Dekker,
prof. mr H. van der Linden,
dr G.P. van de Ven.

REDACTIESECRETARIAAT:

dr L.A.M. Giebels,
Hoogheemraadschap van Rijnland,
Postbus 156, 2300 AD Leiden,
telefoon 071-5259338.
Kopij dient te worden aangeleverd bij
het redactiesecretariaat, conform de
richtlijnen van de redactie. De richtli-
jnen zijn verkrijgbaar bij het redactie-
secretariaat.

LEDENADMINISTRATIE:

drs Chr. Streefkerk,
Regionaal archief Alkmaar,
Postbus 9232, 1800 GE Alkmaar.
Leden van de Vereniging ontvangen het
Tijdschrift. Losse nummers kunnen wor-
den verkregen bij de ledenadministratie.

Abonnementsprijs f40,- per jaar; stu-
dentenabonnementen f25,-; losse num-
mers f20,- exclusief portokosten. Voor
themanummers gelden speciale prijzen.
Lidmaatschap wordt automatisch ver-
lengd, tenzij schriftelijk opgezegd vóór
1 december.

PRODUKTIE:

Uitgeverij Verloren, Hilversum.

LAY-OUT:

Studio Tigges, 's-Gravenhage.

ISSN 0927-3336

© 1996 Vereniging voor Waterstaats-
geschiedenis. Niets uit deze uitgave mag,
op welke wijze dan ook, worden vermenig-
vuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
schriftelijke toestemming van de redactie.

Ten geleide	39
Turfwinning in Laag Nederland in de Middeleeuwen. Een inleiding op het thema en enige aspecten uit de geologische geschiedenis van het kustgebied Gerard van de Ven	41
Turfwinning en zoutwinning langs de Noordzee- kust. Een verbond sinds de ijzertijd? P.W. van den Broeke	48
De moernering op de Zeeuwse eilanden C. Dekker	60
Noord-Vlaanderen en de Noordwesthoek: een vergelijking K.A.H.W. Leenders	67
Turfwinning en waterstaat in het Groene Hart van Holland vóór 1530 Bart Ibelings	74
De tanden van de waterwolf. De rol van de turf- winning bij het ontstaan van het Haarlemmermeer in de vijftiende eeuw Petra J.E.M. van Dam	81
Turfwinning in het Nedersticht vóór 1530. Beheerst gebruik van onontgonnen veen A.L.P. Buitelaar	92
Discussieverslag	98
Overzicht van literatuur betreffende de Neder- landse waterstaatsgeschiedenis verschenen in 1995 (met aanvullingen uit 1993 en 1994)	105